

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Reparation eller ombyggnad?

Besvär av löjtnanten K. angående inkomsttaxering år 1956. — K. ägde $\frac{1}{4}$ av en större jordbruksfastighet. För hela fastigheten beräknades avdrag för kostnaderna för iordningsställande av maskinhall i äldre stall och vagnbod till 3.706 kr, vilket motsvarade $\frac{1}{3}$ av totalkostnaden. — PN vägrade avdrag, då hela kostnaden ansågs hänförlig till ombyggnad. — Hos KR framhöll K., att, även om byggnaden skulle ha använts för samma ändamål som tidigare, hade kostnader varit erforderliga för lagning av golv, utbyte av rötskadade fönster, dörrar och bärstolpar, liksom omläggning av det ur brandskyddssynpunkt undermåliga elsystemet samt utvändigt målning. För sådana arbeten hade avdrag yrkats med endast beräknade kostnader. Däremot hade avdrag icke yrkats för kostnader för förbättring av värmeisolering, igenfyllning av gödselrännor, borttagande av spiltor och uppsättande av portar. — Häremot invände TI, att TN ansett iordningställandet av maskinhallen innebära en så genomgripande ändring av byggnaden att kostnaderna inte till någon del kunde hänföras till reparation samt att K. inte genom specifikation eller på annat sätt gjort sannolikt, att $\frac{1}{3}$ av totalkostnaden skulle

vara avdragsgill. — KR: ej utredning. — RR nedsatte taxeringen med 500 kr, enär det oavsett bristfälligheter i utredningen fick antagas, att de å iordningsställande av maskinhall nedlagda kostnaderna till ett belopp av åtminstone 2.000 kr avsett reparation och underhåll. (RR:s utslag den 9/12 1964.)

Brunnsborrning

Besvär av godsägarna G. och P. angående inkomsttaxering år 1956. — G. och P., som fått vatten till vissa delar av sin jordbruksfastighet genom en ledning från Hjälmare kanal, lät sedan hälsovårdsnämnden förklarat att kanalvattnet inte borde användas i stället borra en brunn varjämte de anskaffade ett reningsaggregat, en hydrofor och en djupvattenpump för en kostnad under 1955 av 9.600 kr. — TN, PN och KR vägrade avdrag för kostnaden. — RR: ej ändring, enär den nya vattentäkten, även om vattnet i Hjälmare kanal må ha försämrats under senare år, med hänsyn till sistnämnda vattens från början mindre goda beskaffenhet och övriga omständigheter i allt väsentligt är att anse som en nyanlägg-

ning, för vilken avdrag icke må medgivas. (RR:s utslag den 9/12 1964.)

Arrendators kostnad för spannmålstork

Besvär av arrendatorn H. angående inkomsttaxering år 1957. — H., som jämte en broder arrenderat sin faders jordbruksfastighet, hade anlagt en spannmålstork i en faders logbyggnad. Enligt intyg av fadern hade torken uppförts med dennes tillstånd. När han återtog egendomen skulle han emellertid inte inlösa torken, eftersom den då inte kom att ha något värde för honom. — PN vägrade avdrag för anskaffningskostnaden, hälften av 10.000 kr, men medgav avdrag för värdeminskning efter 3 % med hänsyn bl. a. till den intensifierade växtodling som bedrevs. PN ansåg torken tillgodose arrendatorernas speciella behov och ej innebära en varaktig ökning av byggnadsbeståndet. — KR: ej ändring. — Hos RR upplyste H., att en sockel gjutits för torken, att ett pannrum uppmurats för oljeeldningsaggregatet till torken och att en elektrisk central uppsatts för motorn till torken.

RR lämnade H:s besvär utan bifall, enär av utredningen i målet icke framgick, att äganderätten till spannmålstorken tillfallit jordägaren, utan i målet fastmera var upplyst, att denne förklarar sig icke ämna vid arrendets upphörande inlösa torken, samt vid sådant förhållande H. icke ägde att vid taxeringen åtnjuta avdrag för hela den på honom belöpande kostnaden för torken, samt det i brist på närmare utredning om den tidpunkt under beskattningsåret, då torken anlades, anledning saknades att höja det H. tillerkända värdeminskningssavdraget. (RR:s utslag den 16/12 1964.)

Fritidsombuds arbetsrum

Besvär av bankkassören Ö. angående inkomsttaxering år 1957. Ö., som var fritidsombud för ett försäkringsbolag, därvid han hade en bruttoinkomst av 6.362 kr, yrkade avdrag med 600 kr för kontorsrum i bostaden såsom omkostnad i verksamheten. Beloppet motsvarade den hyra som Ö. erlagt för rum till hembiträde i annan fastighet. Det upplystes att Ö:s hustru som var lärarinna i viss utsträckning använde rummet för sitt hemarbete. Avdrag för kontorsrum vägrades i samtliga instanser. (RR:s utslag den 9/12 1964.)

Föräldrars skattskyldighet för barns ränteinkomster

Besvär av hemmansägaren J. angående inkomsttaxering år 1958. — J. ansågs av PN ej skattskyldig för ränta å bankmedel, som hans omyndiga barn erhållit i gåva och som han disponerat för egna utgifter. — Häröver klagade TI hos KR och anförde bl a, att de i barnens namn insatta bankmedlen inte ställts under överförmyndares tillsyn och att god man för bevakning av barnens intresse inte heller syntes ha blivit tillsatt. — KR biföll TI:s talan och förklarade J. skattskyldig för barnens räntor. — RR ansåg dock att någon omständighet ej förebragts, som föranledde att J. borde beskattas för ränta på de medel hans barn erhållit genom gåva. (RR:s utslag den 16/12 1964.)

Ej kontant erlagd gäldränta

Besvär av disponenten J. angående in-

komsttaxering år 1957. — J. hade yrkat avdrag för gäldräntor vilka inte betalats kontant utan lagts till huvudstolen. KR vägrade avdrag. — Hos RR hävdade J., att han åtagit sig förräntning även av upplupna räntor och att därför fråga vore om förnyad upplåning. RR lämnade besvären utan bifall. (RR:s utslag den 9/12 1964.)

Anm.: I princip gäller här kontantprincipen. Betalning genom ökning av skuld räknas inte som kontantbetalning. Jämför RÅ 1957 not. 901 .Skattenytt 1957 sid. 284) och 1958 ref. 51 (Skattenytt 1959 sid. 155). Se även Lundevall, Skattehandbok 5:e uppl. sid. 530.

Rätt beskattningsår: traktorbyte vid årsskifte

Besvär av arrendatorn B. angående inkomsttaxering år 1957. — B., som bytt en traktor den 4/12 1956 men betalat mellanavgiften — 10.000 kr — först den 7/1 1957, förvägrades av PN avdrag för kostnaden, då traktorn inte kunde anses utgöra inventarium i jordbruket eftersom B. upphört därmed den 14/3 1957. Det upplystes, att traktorn år 1957 såldes på offentlig auktion till B:s son, som skulle fortsätta jordbruksdriften. — KR yttrade: Väl får B. anses berättigad till avdrag för kostnad för traktorbyte med den del av mellanavgiften som må vara att hänföra till kostnad för ersättningsanskaffning, men när mellanavgiften erlagts först efter beskattningsårets utgång och förty avdrag icke kan medgivas B. vid nu ifrågavarande taxering, finner KR icke skäl att göra ändring i PN:s beslut. — RR förklarade emellertid: Enär med hänsyn till i målet upplysta omständigheter B. får anses berättigad

att vid 1957 års taxering åtnjuta avdrag med så stor del av mellanavgiften som utgör ersättningsanskaffning, samt denna del må uppskattas till 8.500 kr etc. (RR:s utslag den 9/12 1964.)

Anm.: I sådana här fall, då betalning erlægges eller erhålles i nära anslutning till årsskiftet, torde den skattskyldige ha en viss valfrihet beträffande avdragets eller inkomstens hänförande till det ena eller andra beskattningsåret, se Englund, Rätt beskattningsår vid kontantmässig inkomstberäkning sid. 219 ff.

Ändring av avtal — betydelse ur taxeringssynpunkt

Besvär av direktören Å. angående inkomsttaxering år 1956. — Å., som var direktör i ett bolag i vilket han själv ägde 395 aktier och hans tre barn återstående 105 aktier, hade enligt skriftligt avtal den 10/8 1954 sålt 300 aktier till bolagets fria pensionsstiftelse mot dels 200.000 kr kontant och dels en årlig livränta av 50.000 kr, som skulle utbetalas kvartalsvis till Å. under hans livstid och därefter till hans efterlevande maka under hennes livstid. Sedermera, när det blev fråga om "livräntedelen" skulle beskattas hos Å. såsom livränta eller om den skulle betraktas såsom icke skattepliktig köpeskilling, ändrade Å. avtalet vid två tillfällen. Detta skedde första gången 1956 efter TI:s yrkande hos PN om livräntebeloppets beskattande så, att utom kontantbeloppet kvartalsvis skulle betalas en årlig livränta å 50.000 kr till Å. under 16½ år och därefter till hans efterlevande maka och sedan till Å:s rättsinnehavare. Andra gången var 1959 efter KR:s beslut att fastställa PN:s beskattning av beloppet 50.000 kr, då avtalet med pen-

sionsstiftelsen angående vederlaget ändrades till att avse olika delbetalningar om tillhoppa 750.000 kr. — RR yttrade: Den rätt till livränta, som enligt avtalet den 10/8 1954 tillkommit Å., är enligt 31 § KL att likställa med tjänst och de under beskattningsåret utbetalda beloppen äro enligt 32 § 1 mom. samma lag att hänföra till intäkter av tjänst. Enär de åren 1956 och 1959 upprättade avtalen icke kunna anses inverka på beskaffenheten av de belopp, som utbetalats under beskattningsåret, lämnar RR besvären utan bifall. (RR:s utslag den 9/12 1964; två ledamöter av RR ansåg beloppet 50.000 kr med hänsyn till numera förekomna omständigheter utgöra icke skattepliktig inkomst.)

Engångsbetalning eller periodiskt understöd till fränskild make

Besvär av ingenjören Å. angående inkomsttaxering år 1957. — Å. hade under den tid då han varit hemskild från sin hustru till henne betalat periodiskt understöd och fått avdrag härför. I dom angående äktenskapsskillnad 1956 förordnade rätten, att Å. i enlighet med en överenskommelse mellan makarna skulle "en gång för alla" till hustrun utge bidrag till hennes underhåll med 2.500 kr att betalas med hälften vid domens lagakraftvinnande och återstoden i samband med bodelning mellan makarna. I enlighet därmed hade Å. erlagt beloppet 2.500 kr den 1 och 7/2 1956. Å. hävdade, att beloppet utgjorde förlängt underhåll för ytterligare ett år efter äktenskapsskillnaden, därför att hustrun i rätten sagt att hon måste vårdas på vilohem och därför inte kunde ha förvärvsarbete. Hustrun invände, att hon i målet angående äktenskaps-

skillnaden yrkat fortsatt underhåll under minst tre år, men att mannen i stället föreslagit ett engångsbelopp av 2.500 kr att betalas i två omgångar. — Å. erhöll ej avdrag för det utgivna beloppet. (RR:s utslag den 16/12 1964.)

Fråga om s k hustruavdrag med hänsyn till "avskedsersättning"

Besvär av TI angående fru B:s inkomsttaxering år 1961. — Fru B. som varit växelstationsföreståndarinna hade i sin år 1961 avgivna deklaration såsom intäkt av tjänst upptagit avskedsersättning från Televerket, 5.490 kr, samt under allmänna avdrag tillgodofört sig s. k. hustruavdrag med 1.398 kr. — RR vägrade avdraget, enär den av fru B. uppburna avskedsersättningen icke kunde anses ha utgjort ersättning för eget arbete under ifrågavarande beskattningsår. (RR:s utslag den 16/12 1964.)

Anm.: Ersättningen har beräknats under hänsynstagande dels till tidigare tjänsteår och dels till tidigare åtnjuten inkomst i anställningen.

Nedsatt skatteförmåga för folkpensionär som vårdades på anstalt.

Besvär av TI angående H:s inkomsttaxering år 1961. — H., som sedan flera år var omyndigförklarad och intagen på mentalsjukhus, där vårdkostnaden uppgick till c:a 1.800 kr per år, hade som enda inkomst folkpension med 3.063 kr och en behållen förmögenhet av c:a 7.000 kr. H. ansågs i egenskap av folkpensionär av KR berättigad till avdrag för nedsatt skatteförmåga med ett till 500 kr jämkat belopp. Folkpensionen hade enligt H:s förmyndare använts till be-

stridande av förutom vårdkostnaden diverse utgifter, av vilka 985 kr specificerats, varav 540 kr avsåg fickpengar. H:s skatter uppgick till 234 kr. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 20/10 1964.)

Ann: Se Skattenytt 1961 sid. 119 (Salomon).

Skattskyldighet här i riket eller ej?

Besvär av journalisten H. angående inkomsttaxering år 1955 och 1957. — H. var gift, egyptisk medborgare (svenskfödd) och bosatt i Egypten. Hon ägnade sig åt journalistisk författarverksamhet och arbetade som "free-lancer". Bl. a. på grund av det varma klimatet i Egypten och sin svenska härkomst förlade hon ofta sina sommarvistelser i Sverige (c:a ett par månader om året; under 1954 c:a fem månader på grund av sjukdom). Med hänsyn till arbetets speciella karaktär arbetade hon året runt och oberoende av vistelseorten (alltså även i andra länder, dit hon reste). Under sina vistelser i Sverige hade hon uppburit honorar från ett svenskt förlag (c:a 16.200 kr år 1954, 6.250 kr år 1955 och 1.850 kr år 1956). H. blev beskattad här i riket för sina ifrågavarande inkomster. — TI hävdade, att H. borde beskattas i Sverige fastän fast driftställe saknades och att "rörelseidkare" och "tjänsteutövare" inte borde behandlas på olika sätt. — RR förklarade beträffande 1957 års taxering, att med hänsyn till i målet upplysta omständigheter — särskilt det förhållandet att H:s vistelse här i riket endast avsett en kortare tid samt att ifrågavarande författarhonorar å tillhoppa 1.850 kr allenast utgjort en liten del av vad H. totalt uppburit för sitt författarskap under ifrågavarande beskattningsår — berörda belopp icke

kunde anses vara att hänföra till inkomst av här i riket bedriven rörelse, samt att ej heller i övrigt anförts någon omständighet på grund varav H. skulle vara skattskyldig här i riket för nämnda belopp. Däremot lämnades besvären beträffande 1955 års taxering utan bifall. (RR:s utslag den 22/9 1964).

Skattskyldighet här i riket eller ej?

Besvär av fru B. angående inkomsttaxering år 1955. — Fru B. ansågs av PN och KR skattskyldig här i riket för inkomst av kapital, avseende utdelning å svenska aktier samt vissa ränteinkomster. — RR yttrade: Fru B. inflyttade till Sverige den 3/11 1952, varvid hon åter förvärvade tidigare förlorat svenskt medborgarskap. Hon avreste den 27/7 1953 från Sverige till sin i Sydafrika bosatte make. Sedan denne avlidit, vistades hon under tiden den 27/4—den 7/7 1954 i Sverige enligt uppgift för att ordna sina ekonomiska angelägenheter, varefter hon avreste till Ceylon. Hon synes efter sistnämnda tidpunkt icke hava vistats här i riket. Med hänsyn till vad sålunda och i övrigt blivit i målet upplyst måste fru B:s kortvariga vistelse i Sverige under år 1954 anses vara av sådan tillfällig natur, att hon icke kan anses hava varit bosatt härstädes under beskattningsåret. Enär hon på grund av vad sålunda anförts icke är skattskyldig här i riket för sin under år 1954 uppburna inkomst av kapital, prövar RR rättvist att undanröja de överklagade taxeringarna. (RR:s utslag den 15/12 1964.)

Dödsbos befrielse från kvarstående skatt.

A. Besvär av dödsboet efter avdelnings-

chefen E. angående befrielse från kvarstående skatt på grund av 1962 års taxering.— E. hade avlidit i juli 1962 och såsom dödsbodelägare efterlämnat änka och tre barn, av vilka ett under 16 år. Enligt bouppteckningen var behållningen 2.138 kr, men därjämte hade änkan och barnen å livförsäkringar erhållit sammanlagt 64.089 kr. — Hos PN anhöll dödsboet att bli befriat från skyldighet att erlägga kvarstående skatt jämte ränta å 3.119 kr, som påförts E. Till stöd för sin talan åberopade dödsboet, att änkan och det minderåriga barnet till bestridande av levnadskostnaderna endast disponerade folkpension med 4.314 kr och 1.500 kr i ränteavkastning å de erhållna försäkringsmedlen samt att änkan inte kunde påräkna stadigvarande förvärvsarbete. — TI bestred bifall till dödsboets talan under hänvisning till de livförsäkringar som utgått i anledning av dödsfallet. — PN lämnade framställningen utan bifall. KR: ej ändring. — RR befriade dödsboet från den kvarstående skatten. (RR:s utslag den 14/10 1964.)

B. Besvär av dödsboet efter lagerarbetaren C. angående befrielse från kvarstående skatt på grund av 1961 års taxering. — Sedan C. avlidit i juni 1961 och efterlämnat såsom dödsbodelägare änka och en dotter samt en behållning i boet av 14.361 kr, anhöll dödsboet hos PN om befrielse från kvarstående skatt av 941 kr som påförts C. Änkan anförde, att makarna sedan 1957 levat åtskilda efter hemskillnad, därvid hon inte erhållit något underhåll från den avlidne, samt att boets tillgångar utgjorts huvudsakligen av hennes egna besparingar. — PN vägrade befrielse, enär den avlidne icke efterlämnat dödsbodelägare, som vid hans frånfälle

varit beroende av honom för sin försörjning. — KR: ej ändring. — RR medgav befrielse med hänsyn till de i målet föreliggande särskilda omständigheterna. (RR:s utslag den 14/10 1964.)

Förmögenhetstaxering: avdrag för arvsskatt — delägare eller dödsboet?

Besvär av fru O. angående förmögenhetstaxering år 1957. — Fru O. hade yrkat att vid förmögenhetstaxeringen erhålla avdrag med 90.808 kr, motsvarande den arvsskatt, som dödsboet efter hennes man förskotterat och som beräknades falla på hennes och en dotters del av kvarlåtenskapen. — PN medgav blott avdrag med 50.000 kr, som motsvarade beräknad arvsskatt på det som fru O. och dottern tillskiftats genom partiellt arvskifte år 1956. — Hos KR anförde fru O. bl. a. följande. Skatten var visserligen att betrakta som en dödsboets gäld, men denna gäld motsvarades av en tillgångspost för dödsboet. Tillgången utgjordes av fordringar hos de enskilda dödsbodelägarna. Materiellt var dessa de verkliga gäldenärerna i förhållande till statsverket, eftersom arvsskatten drabbade vars och ens individuella lott i boet. Att dödsboet ålagts skyldighet att gentemot statsverket svara för arvsskatten berodde på praktiska skäl. Dödsboets fordran hos de enskilda delägarna måste anses ha uppkommit i samma ögonblick som för dödsboet uppkommit en skyldighet att förskottera arvsskatterna. Huruvida skifte av dödsboets tillgångar hunnit ske helt eller delvis måste vara irrelevant. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 9/12 1964.)

Anm.: Jämför RÅ 1941 ref. 42, där dödsbo ansågs berättigat att vid förmö-

genhetstaxering avdraga arvsskatten för den avlidnes kvarlåtenskap.

Förmögenhetsvärdet på aktier

Besvär av F. angående förmögenhetstaxering år 1955. — PN uppskattade förmögenhetsvärdet av F:s aktier i ett fastighetsförvaltande fåmansbolag till 1.400 kr per aktie på grundval av en substansvärdeberäkning, vid vilken den huvudsakliga tillgången i bolaget, en fastighet som i räkenskaperna bokförts till 1.238.000 kr, upptagits till 1.400.000 kr. F. åberopade hos KR, att fastighetens för år 1954 gällande taxeringsvärde utgjort 900.000 kr, vilket var "ej fullt blivande värde". F. hävdade att värdet ej översteg 1.000 kr per aktie. — KR: ej ändring. — RR förklarade, att värdet å aktierna icke överstigit 1.000 kr för aktie. (RR:s utslag den 9/12 1964.)

Anm.: I RN:s anvisningar 1954 nr 6 förutsättes ingenstans att fastighet vid beräkning av substansvärde å aktier skall upptagas till högre värde än taxeringsvärdet. I förevarande fall hade fastigheten enligt uppgift för år 1955 efter omtaxering åsatts ett taxeringsvärde av 1.200.000 kr, vilket gav ett substansvärde av 873 kr för aktie.

Förutsättningar för eftertaxering?

Besvär av S. angående eftertaxering för år 1957. — S. påförd eftertaxering för inkomst undanröjdes av RR med följande motivering: Vidkommande eftertaxeringarna för inkomst framgår väl av den i målet förebragta utredningen, att S. i uppgifter, avgivna till ledning för de ordinarie taxeringarna, lämnat oriktiga meddelanden genom att grunda upp-

gifterna på felaktiga och missvisande räkenskaper. Av handlingarna framgår emellertid, att de felaktigheter som vidlådde räkenskaperna och som sedermera föranlett eftertaxeringarna i allt väsentligt uppdagades redan vid den taxeringsrevision som föregick PN:s beslut den 13/6 1958. Att de därvid åsatta taxeringarna det oaktat må ha blivit för låga, kan icke anses ha föranletts av S:s oriktiga meddelanden utan får antagas väsentligen ha berott på att de påvisade felaktigheterna bedömts på annat sätt vid de ordinarie taxeringarna än vid eftertaxeringarna. Enär på grund härav laga förutsättningar för ifrågavarande eftertaxeringar för inkomst icke kunna anses föreligga prövar RR etc. (RR:s utslag den 18/11 1964.)

Arbetsgivares ansvar för arbetstagares skatt.

A. Besvär av Aktiebolaget V. El-verk. — Bolaget hade med B. träffat muntligt avtal att B. skulle utföra vissa grävningsarbeten. För dessa anlidade B. vissa medhjälpare, som han avlönade. Bolaget, som betraktade B. som självständig företagare, hade till denne under 1954 utbetalt sammanlagt 17.336 kr utan avdrag för preliminär skatt. — Enär i målet lämnats obestridd, att B. av den ersättning för arbetet, som bolaget erlagt till honom, utbetalt 12.990 kr till dem som jämte B. deltagit i arbetets utförande, ansågs bolagets underlåtenhet att verkställa skatteavdrag å ersättningen, såvitt avsåg nämnda del av densamma, icke böra föranleda ansvarighet för bolaget i fråga om B. påförd skatt. (RR:s utslag den 2/12 1964.)

B. Besvär av D. J. Aktiebolag. — Indrivningsmyndigheten hade genom beslut

den 23/3 1954 förbehållit L., som av bolaget uppburit lön och förskott för resekostnader, 390 kr i månaden såsom existensminimum, avseende införsel för restförförda skatter. — Lokala skattemyndigheten förklarade bolaget ansvarigt för kvarstående skatt enligt 1953 — 1955 års taxeringar som påförts L. men som ej avdragits av bolaget. — Bolaget yrkade hos ÖÄ befrielse och framhöll bl. a., att L:s resekostnadsbidrag ej täckts av intjänad provision samt att bolaget trott att det för existensminimum förbehållna beloppet gällt vid alla skatteavdrag. Vidare framhöll bolaget, att den utbetalade verkliga lönen inte överstigit det förbehållna beloppet i fråga. — ÖÄ och KR: ej ändring. — RR befriade bolaget från den ålagda betalningsskyldigheten, när på grund av vad i målet föreliggande omständigheter bolaget fick anses ha haft skälig anledning för sin underlåtenhet att verkställa skatteavdrag till gäldande av

L:s ifrågavarande kvarstående skatter. (RR:s utslag den 2/12 1964.)

Ränta å kvarstående skatt.

Hustru K. påfördes ränta å kvarstående skatt utan avseende å att den för henne och hennes man sammanlagda kvarstående skatten dels inte översteg en femtedel av den slutliga skatten för båda makarna, dels inte uppgick till sammanlagt 20.000 kr. De i 27 § 3 mom. uppbördsförfordningen angivna minibeloppen ansågs alltså gälla för respektive make utan hänsyn till den andre maken. (RR:s utslag den 3/11 1964.)

Distriktsstyrelse av Lions Club: skattesubjekt?

The International Association of Lions Clubs Multipeldistrikt 101 ansågs i mål angående förmögenhetstaxering år 1955 utgöra inländskt självständigt rättssubjekt. (RR:s utslag den 29/9 1964.)